

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000775

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Книш Юрій Васильович

2. Yurii Knysh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 – Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 17-04-2026

Спеціальність за освітою: Середня освіта "Інформатика"

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12195

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.25, 14.07

Тема дисертації:

1. Особистісний розвиток здобувача базової середньої освіти в умовах дистанційного навчання
2. Development of basic secondary education learners in the context of distance learning

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових підходів до проблеми особистісного розвитку здобувачів базової середньої освіти в умовах дистанційного навчання, а також окреслено педагогічні виклики й можливості сучасного цифрового освітнього середовища. Визначено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови, критерії, показники та рівні особистісного розвитку здобувачів базової середньої освіти в умовах дистанційного навчання. Здійснено цілеспрямовану педагогічну діагностику та моніторинг динаміки змін. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше теоретично доведено та експериментально підтверджено комплекс педагогічних умов особистісного розвитку здобувачів базової середньої освіти в умовах дистанційного навчання (цілеспрямоване проектування мотиваційно-підтримувального й психологічно безпечного дистанційного середовища; організація навчальної дистанційної діяльності з чітким формулюванням завдання, можливістю вибору методу (способу) розв'язання задачі з поясненням кроків розв'язання; активізація онлайн-взаємодії у форматі обговорень і дискусій за умови наявності зворотного зв'язку та чітких правил спілкування у

вебпросторі; забезпечення рефлексивної активності здобувачів освіти у середовищі дистанційного навчання). Уточнено понятійно-категорійний апарат проблеми, зокрема дефініції та співвідношення понять «особистість», «особистісний розвиток здобувача базової середньої освіти», «дистанційне навчання», «дистанційне освітнє середовище», «педагогічні умови», «саморегуляція», «рефлексія», «навчальна автономія», «онлайн-взаємодія», «психолого-педагогічна підтримка»; конкретизовано структуру особистісного розвитку учнів базової школи в дистанційному форматі та визначено критерії вияву (емоційно-вольова стійкість та мотиваційна залученість; когнітивна автономія; соціально-комунікативна компетентність в онлайн-взаємодії; саморегуляція), показники (стійкість уваги та працездатність під час синхронного та асинхронного навчання; висока відвідуваність; завершеність завдань у зазначені дедлайни; наполегливість після невдачі, вміння організуватися для нової спроби; домінування внутрішньої мотивації (самостійний вибір складніших або додаткових завдань без зовнішнього стимулу; доведення довгострокових робіт до завершення); самостійне пояснення та пошук інформації; уміння гнучко мислити; опосередковане запам'ятовування та здатність до організації власного навчання; конструктивний зворотний зв'язок; емпатія й підтримка однокласників; комунікативна ініціативність та цифрова безпека; самоосвіта та саморефлексія; планування й оцінювання власних результатів; рефлексивність) та рівні сформованості (початковий рівень; середній рівень; достатній рівень; високий рівень), що забезпечує діагностику й моніторинг динаміки змін упродовж навчання. Подальшого розвитку набули теоретико-методичні засади проектування дистанційного освітнього середовища як ресурсу не лише навчальних результатів, а й особистісного становлення підлітків у базовій середній школі. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено та впроваджено в освітню практику організаційно-методичне забезпечення особистісного розвитку здобувачів базової середньої освіти в умовах дистанційного навчання, зокрема: методичні рекомендації для педагогів «Розвиток особистості учнів під час дистанційного навчання», «Використання штучного інтелекту для розвитку пізнавальної діяльності учасників освітнього процесу», «Сучасні методики навчання інформатики»; анкети, авторські опитувальники; навчально-методичні матеріали для розвитку рефлексії, навчальної автономії, відповідальності, комунікативної культури та емоційної стійкості учнів у дистанційному форматі навчання. Запропоновані матеріали пройшли апробацію в межах педагогічного експерименту та можуть бути інтегровані в практику закладів загальної середньої освіти як набір готових рішень для підвищення результативності дистанційного навчання не лише в предметному вимірі, а й у площині розвитку мотивації, саморегуляції, рефлексивності та соціально-комунікативної компетентності учнів базової середньої освіти.

2. This dissertation presents a comprehensive analysis of domestic and international scholarly perspectives on personal development among students in basic secondary education under distance learning conditions, and outlines the pedagogical challenges and opportunities presented by the modern digital educational environment. The pedagogical conditions, criteria, indicators, and levels of personal development of students in basic secondary education under distance learning conditions were identified, theoretically substantiated, and experimentally verified. Targeted pedagogical diagnostics and monitoring of the dynamics of change were conducted. The scientific novelty of the study lies in the fact that, for the first time, a set of pedagogical conditions for the personal development of basic secondary education learners in distance learning conditions has been theoretically substantiated and experimentally tested (purposeful design of a motivationally supportive and psychologically safe distance environment; organization of distance learning activity with clear task formulation and the possibility of choosing a method (way) of solving a task with an explanation of the solution steps; activation of online interaction in the format of discussions and debates with feedback and clearly defined communication rules in the web space; ensuring learners' reflective activity in a distance learning environment). The conceptual and categorical framework of the problem has been clarified, in particular the definitions and interrelations of the concepts "personality," "personal development of a basic secondary education learner," "distance learning," "distance educational environment," "pedagogical conditions," "self-regulation," "reflection," "learning autonomy," "online interaction," and "psychological and pedagogical support." The structure of the personal development of basic secondary school learners in the distance format has been specified, and manifestation criteria (emotional-volitional resilience and motivational engagement; cognitive autonomy; socio-communicative

competence (online); self-regulation), indicators (sustained attention and working capacity during synchronous and asynchronous learning; high attendance; completion of tasks within set deadlines; perseverance after failure and ability to organize for a new attempt; predominance of intrinsic motivation (independent choice of more complex or additional tasks without external stimulus; completion of long-term work); independent explanation and information search; flexible thinking; mediated memorization and ability to organize one's own learning; constructive feedback; empathy and support of classmates; communicative initiative and digital safety; self-education and self-reflection; planning and evaluation of one's results; reflectiveness), and levels of formation (initial, intermediate, sufficient, high) are defined, which ensures diagnosis and monitoring of change dynamics over time. Further development was obtained by the theoretical and methodological foundations of designing a distance educational environment as a resource not only for learning outcomes but also for adolescents' personal formation in basic secondary school. The practical significance of the results is that organizational and methodological support for the personal development of basic secondary education learners in distance learning conditions has been developed and implemented in educational practice, in particular: methodological guidelines for teachers ("Personal Development of Students During Distance Learning," "Using Artificial Intelligence to Develop the Cognitive Activity of Participants in the Educational Process," "Modern Methods of Teaching Computer Science"); questionnaires and developed surveys; instructional and methodological materials for developing reflection, learning autonomy, responsibility, communicative culture, and emotional resilience of students in the distance learning format. The proposed materials have been piloted within the pedagogical experiment and can be integrated into the practice of general secondary education institutions as a set of ready-to-use solutions for increasing the effectiveness of distance learning not only in the subject dimension but also in the domains of developing learners' motivation, self-regulation, reflectiveness, and socio-communicative competence in basic secondary education.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Книш, Ю., Гейник, Т., Яцюк, С., & Марценюк, І. (2023). Гейміфікація на уроках інформатики в початковій школі. *Acta Paedagogica Volyniensis*, (4), 48– 52. <https://doi.org/10.32782/apv/2023.4.8>
- Захожий, В. В., & Книш, Ю. В. (2025). Особистісний розвиток учнів базової школи у дистанційному освітньому середовищі: теоретичні засади. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 16, 106–110. https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.16.106
- Яцюк, С. М., Юнчик, В. Л., Книш, Ю. В., & Світницька, І. С. (2025). Віртуальні лабораторії для підготовки вчителів інформатики в університетах. *Інноваційна педагогіка*, (87), 304–309. <https://doi.org/10.32782/ip/87.60>
- Книш, Ю. В. (2025). Ціннісні орієнтації та мотивація навчання підлітків у дистанційному освітньому середовищі. *Наука і техніка сьогодні*, (13(54)), 1133–1141. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-13\(54\)-1133-1141](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-13(54)-1133-1141)
- Книш, Ю. В. (2026). Формування педагогічних умов особистісного розвитку здобувачів базової середньої освіти під час дистанційного навчання. *Наукові інновації та передові технології*, (1(53)), 967–976. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-1\(53\)-967-976](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-1(53)-967-976)
- Книш, Ю. В., & Гейник, Т. Ю. (2025). Використання інтерактивних сервісів на дистанційних уроках для формування особистості здобувача освіти. *Освітні горизонти: Інформаційно-методичний вісник* (с. 68–73). Луцьк. ISBN 978-966-361-519-6.

- Книш, Ю. В. (2025). Роль дистанційного навчання у формуванні самостійності учнів базової середньої освіти. Педагогічний пошук, (4(128)), 20– 26.
- Книш, Ю., & Яцюк, С. (2025). Особливості психолого-педагогічного супроводу під час дистанційного навчання здобувачів базової середньої освіти. У Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку вчителів «І-ТЕАСН 2025»: збірник тез I Міжнар. наук.-практ. конференції (с. 288–291). Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
- Книш, Ю.В. (2026). Розвиток особистості учнів під час дистанційного навчання. [Методичні рекомендації]. КЗЗСО «Луцька гімназія № 17 Луцької міської ради».
- Книш, Ю. В. (2023). Сучасні методики навчання інформатики: методичні рекомендації [Методичні рекомендації]. КЗ «Луцька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 17 Луцької міської ради».
- Гейник, Т. Ю., Хитрик, Т. В., Книш, Ю. В., & Денисенко, С. С. (2025). Використання штучного інтелекту для розвитку пізнавальної діяльності учасників освітнього процесу: Методична розробка [Методична розробка]. КЗЗСО «Луцька гімназія № 17 Луцької міської ради».

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яцюк Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Yatsiuk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8369-6060

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Filonenko

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4453-9887

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2458804>;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=qhWb7noAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Центральнуукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучай Тетяна Петрівна

2. Tetiana P. Kuchai

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3518-2767

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Код за ЄДРПОУ: 22112656

Місцезнаходження: площа Кошута, Берегове, Берегівський р-н., 90202, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ягоднікова Вікторія Вікторівна

2. Viktoriia V. Yahodnikova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5050-2189

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02137097

Місцезнаходження: пров. Нахімова, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапайовська Ірина Ігорівна

2. Iryna Ostapayovska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1208-7230

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пріма Раїса Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пріма Раїса Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Книш Юрій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна